

Verkiezingsprogramma 2022-2026

LOKAAAL!

B e r g & D a l

Partijprogramma LOKAAL! Berg en Dal

Lokaal Berg en Dal (Hierna: LOKAAL!) is een lokale politieke partij in de gemeente Berg en Dal. LOKAAL! is een fusie van de drie voormalige lokale politieke partijen GJS, Polderbreed en Voor Berg en Dal. Als fusiepartij bundelt LOKAAL! haar krachten en wil daarmee zichtbaar, betrokken en daadkrachtig zijn.

Binnenkort mag u weer naar de stembus en de verdere koers voor onze gemeente mede bepalen. Een belangrijke stem die u gaat uitbrengen. Elke stem doet ertoe en bepaalt mede de toekomst van onze gemeente. LOKAAL! gaat de komende vier jaar graag tussen de mensen van onze gemeente staan. LOKAAL! wil horen wat er speelt en daar zo goed mogelijk en transparant op in haken. Het doel is de komende vier jaren mee te besturen in onze gemeente. We zijn er voor hoog en laag: van Millingen, Kekerdom, Erlecom, Leuth, Ooij, Persingen, Beek, Ubbergen, Berg en Dal, Heilige Landstichting, De Horst, Breedeweg tot en met Groesbeek.

Leefbaarheid en zorg

Leefbaarheid raakt aan alles wat het leven van de inwoners de moeite waard maakt. De gemeente en de inwoners hebben samen de verantwoordelijkheid voor een leefbare samenleving. Veel voorzieningen in met name de kleine kernen zijn teloor gegaan. Dat maakt het dagelijkse leven in die kernen er niet gemakkelijker op. LOKAAL! blijft zoeken naar eigentijdse mogelijkheden voor meer nabijheid van de overheid, zoals een multifunctioneel serviceloket. Een serviceloket voor zorg, welzijn en dienstverlening in de kleinere kernen van onze gemeente in samenwerking met dienstverlenende bedrijven zoals woningcorporaties en banken.

Nog aanwezige voorzieningen in kleine kernen vragen soms om ondersteuning. Die hoeft niet bij voorbaat op de gemeentebegroting te drukken, maar kan soms evengoed bestaan uit het meedenken en een klantvriendelijke opstelling van de gemeente. Voor ouderen moet het mogelijk blijven om zelfstandig in de eigen kern te kunnen wonen. Dit kan vaak pragmatisch en zonder gemeentelijke kosten worden gerealiseerd, onder meer door welwillend om te gaan met wensen tot (ver)bouwen waardoor langer thuis wonen mogelijk is.

Het begrip leefbaarheid raakt aan vele andere onderwerpen, zoals:

- ✓ veiligheid en vooral ook het gevoel van veiligheid;
- ✓ ruimte voor en het behoud van eigen cultuur en het verenigingsleven;
- ✓ de sociale cohesie in dorp of buurt;
- ✓ een dienstbare en toegankelijke gemeente;
- ✓ samen verantwoordelijkheid mogen dragen;
- ✓ verbinden van leeftijdsgroepen of culturele groepen.

De zorg voor en ondersteuning van onze kwetsbare inwoners is erg kostbaar. We willen dan ook kritisch kijken naar wat echt nodig is om goed te kunnen ondersteunen. Is alles wat we doen ook effectief? Daar gaan we goed naar kijken en waar mogelijk anders inrichten.

Gemeenschappelijke voorzieningen

- In stand houden voorzieningenniveau in **alle woonkernen**. Stimuleren steunpunten bibliotheek, kulturhusen, dorpshuizen en sportaccommodaties; Een verstandige

exploitatie van de 'kulturhusen' en de dorpshuizen, dit is voor de ondersteuning van het verenigingsleven van essentieel belang;

- Bibliotheekvoorzieningen in woonkernen in stand houden voor alle leeftijdsgroepen;
- Onderwijsvoorzieningen in woonkernen in stand houden en de benodigde middelen vanuit het onderwijshuisvestingsplan te reserveren;
- Handhaven gescheiden afval inzamelen en inzamelen huis aan huis (inclusief gescheiden inzameling van luiers en incontinentiemateriaal) blijft de voorkeur van LOKAAL!;
- Handhaven van de milieustraten in **Groesbeek** en **Millingen aan de Rijn**;
- Bewoners betrekken bij het veiliger maken van hun woonomgeving in samenwerking met wijkagenten en BOA's.
- Het verder ontwikkelen en ondersteunen van dorpsagenda's.

Cultuur- en verenigingsleven

- Ondersteuning voor vrijwilligerswerk: deskundigheidsbevordering, ondersteuning bij organisatie, niet te veel regelgeving en bureaucratie;
- Uitvoering APV, daar waar nodig maatwerk. Zoals bijvoorbeeld voor de schutterijen in **Millingen aan de Rijn**;
- We onderzoeken of een vergunningaanvraag door een vereniging, die onder het subsidiebeleid van de gemeente valt, vrijgesteld kan worden van leges;
- Behoud carnavalsoptochten in de kernen. Deze zijn bijzonder en moeten gekoesterd worden en waar nodig door de gemeente gefaciliteerd;
- Zoeken naar geschikte locaties in de polder voor carnavalsverenigingen om de bouw van carnavalswagens mogelijk te maken;
- Blijven faciliteren van belangrijke trekkers op muzikaal gebied zoals de Concertserie Beek en de Mozart(k)ring Gelre-Niederrhein;
- Toeristisch gezien zijn de **Groesbeekse** Wijnfeesten, Historisch Vervoer **Millingen** en de doortocht van de Vierdaagse door Groesbeek evenementen van formaat met duizenden bezoekers;
- In stand houden van de samenwerking met de cultureel sterke buurgemeente Nijmegen en grensoverschrijdende contacten met onder andere de gemeente Kranenburg;
- Samenwerking tussen verenigingen van verschillende dorpskernen ondersteunen;

Welzijn en sport

Inwoners die ouder worden krijgen veelal te maken met een toenemende kwetsbaarheid (afnemende gezondheid, toename vereenzaming en complexiteit van gedigitaliseerde maatschappij). Ruim één derde van onze inwoners is digitaal onvoldoende vaardig. Juist de gemeente moet in haar dienstverlening voorkomen, dat mensen in een isolement raken. We willen ondersteuning en zorg bieden aan inwoners om zo lang mogelijk 'eigen regie' te houden;

Meer bewegen en sporten is belangrijk voor een goede gezondheid, een bron voor vriendschappen en gezelligheid.

Sport

- Sporten voor jeugdigen blijft gesubsidieerd worden via het lidmaatschap van sportverenigingen;
- LOKAAL! wil voldoende sportaccommodaties goed verdeeld over de hele gemeente;
- Juist daarom willen we een sporthal in **Ooij** voor het 'middengebied' van onze gemeente;

- LOKAAL! stimuleert samenwerking tussen sportverenigingen van onze gemeente Berg en Dal;
- We stellen budget beschikbaar voor sport- en spelmateriaal voor begeleide beweegactiviteiten voor ouderen, tijdens inloop- en ontmoetingsbijeenkomsten en in beweegtuinten;

Voor ouderen

- In samenwerking met ouderenorganisaties initiatieven ontwikkelen om ouderen langer zelfstandig te kunnen laten wonen. Goede voorlichting over veilig financieel ouder worden en cursussen valpreventie, veilig fietsen zijn daar voorbeelden van;
- Minder bureaucratie en meer regelruimte voor maatwerk in zorg en ondersteuning van ouderen en kwetsbare inwoners;
- Maximale inspanningen voor woningaanpassingen en 'zorg aan huis';
- Deelname aan maatschappelijke activiteiten mogelijk maken;
- Vervoer op maat regelen voor ouderen naar inloopochtend(en) in de dorpshuizen;
- De aanvraag of aanpassing van een hulpmiddel (bijv rolstoel) moet efficiënt verlopen;
- De gemeente spant zich in voor een goede rolstoeltoegankelijkheid van dorpskernen en voorzieningen, o.a. door het weghalen van drempels en obstakels en herstel van losliggende stoeptegels;

Voor de jeugd

- De Doe Mee-regeling optimaal benutten voor kinderen die opgroeien in minder draagkrachtige gezinnen. Het ondersteunen van initiatieven zoals Stichting Leergeld;
- Een goede samenwerking bevorderen tussen de school, de bibliotheek en het sociaal team;
- Muziekonderwijs, zoals nu in samenwerking met muziekverenigingen wordt gegeven, moet worden gewaarborgd en financieel door de gemeente ondersteund worden;
- Ondersteunen van voorlichting over de gevolgen van misbruik van drank & drugs;
- Handhaven voorziening voor kinderopvang/peuterspeelzaalwerk;
- Het faciliteren van bewegingsonderwijs voor alle klassen van de basisschool, dit is een must voor een goede gezondheid en bewegingsvaardigheid van het kind;

Voor mantelzorgers

Binnen onze gemeente vormen ongeveer 6000 mantelzorgers een onmisbare maar soms nauwelijks zichtbare rol. Naar schatting zijn rond 1600 van hen jongeren, die weinig in beeld komen, maar die op termijn een aantal belangrijke eigen ontwikkelingen die horen bij de jonge leeftijd niet hebben kunnen doormaken. Veel mantelzorgers zijn of raken overbelast, maar willen desondanks tot het uiterste trouw blijven aan wat zij doorgaans voelen als een morele plicht voor hun naaste. Mantelzorg Berg en Dal is een vrijwilligersorganisatie die zoveel mogelijk mantelzorgers wil leren kennen en hen met raad en daad bijstaan. LOKAAL! maakt zich sterk voor het behoud en de versterking van Mantelzorg Berg en Dal.

Mobiliteit

Loop- en fietsroutes woonkernen

- Betere en veilige toegankelijkheid dorpskernen. Bijvoorbeeld **Leuth**, als een rondweg niet mogelijk is moet er serieus gekeken worden naar andere mogelijkheden, zoals bijvoorbeeld een 30 km zone door de Steenheuvelsestraat door **Leuth**;

- Veilige oversteekplaatsen voor fietsers en wandelaars (bijvoorbeeld over de Kapitteldijk bij **De Snap** en de N325 bij de Havo Notre Dame **Ubbergen**);
- Blijvende aandacht voor onderhoud, verbetering en uitbreiding van trottoirs en fietspaden. Meer onderhoud, te brede hagen en overhangend groen tegengaan;
- Aanleg fietspad **Erlecom-Ooij**;
- In **Beek** niet nog langer wachten met het realiseren van aanpassingen Waterstraat m.n. de roosters en verbreding trottoirs looproute Höfke-winkels;
- **Wylerbergmeer**: behoud van het natuurlijke karakter van het Wylerbergmeer;

Verkeer en openbaar vervoer

- Veiligheidsmaatregelen conform wensen van de verkeerscommissie **Erlecom**;
- Geen afsluiting van de dijken, wel ontmoedigingsbeleid;
- In stand houden bereikbaarheid woonkernen door openbaar vervoer, met name extra rijtijden sneldienst **Millingen aan de Rijn**. LOKAAL! wil dat het serviceniveau van lijn 80, 82 en 76 in stand blijft;
- Inwoners moeten met het openbaar vervoer gemakkelijk in alle dorpskernen van hun eigen gemeente kunnen bereiken '**rondje Berg en Dal**';
- Betere ontsluiting **polder op Waalbrug**: overleg en samenwerking met Nijmegen, gemeentelijke samenwerking om tot (financiële) oplossingen te komen;
- Anticiperende gemeente: samenwerking Provincie-gemeente inzake ontwikkelingen en wijzigingen netwerk openbaar vervoer optimaliseren, vroegtijdige signalering beleidswijzigingen zodat inspraak en inbreng alternatieven mogelijk zijn voordat Provincie de in hun ogen onrendabele lijnen schrapt;
- Stimuleren van laagdrempelig vervoersservice voor ouderen zoals de SWOM in **Millingen/Kekerdorp, Leuth**, de KBO vervoersdienst in **Ooij** en de Toektoek in **Berg en Dal**;
- Dat een goede oplossing wordt gevonden voor de parkeerproblematiek in **Beek** die speelt tussen enerzijds de sportverenigingen en anderzijds de exploitant van het Wylerbergmeer, Leisurelands.

Wonen en ruimtelijke ordening

Huisvesting

Om bij te dragen aan het oplossen van de woningnood in onze regio willen we goed samenwerken met woningcorporaties en projectontwikkelaars. We willen hen enthousiasmeren om samen te zorgen voor betaalbare woningen voor eigen inwoners. Dat lukt niet wanneer woningen enkel als beleggingsobject worden gezien.

- LOKAAL! wil dat projectontwikkelaars onroerend goed altijd eerst gedurende minimaal 3 maanden exclusief aan eigen inwoners aanbieden;
- Daarbij geldt een (nader uit te werken) zelfbewoningsplicht;
- Bij sociale huurwoningen in overleg met woningbouwcorporatie nadrukkelijk sturen op toewijzing aan inwoners uit Berg en Dal;
- Voor starters: het bevorderen van de doorstroming op de woningmarkt door het realiseren van appartementen voor ouderen, twee-onder-een-kapwoningen, tiny houses en zgn. knarrenhofjes;
- Waar mogelijk woningsplitsing bevorderen. Zo ook t.a.v. agrarische bedrijven in het buitengebied t.b.v. meergeneratiewoningen en/of mantelzorgwoningen met behoud van landschappelijk en cultuurhistorisch/architectonisch karakter;
- Echt aan de slag te gaan met bouwen op vastgestelde woningbouwlocaties;

- LOKAAL! vindt aanvullend dat nieuwbouw kan plaatsvinden op redelijke schaal in de kern **Beek**: bijv op locatie brandweerkazerne en/of de polder van Beek. Dit laatste in goed overleg met natuurorganisaties.
- Vast houden aan een goede verdeling tussen sociale huur-, middensegment huur en vrije koopwoningen;
- Starters een kans geven op de woningmarkt, o.a. door het in stand houden van de starterslening;
- Samen met eigenaren van leegstaande winkel- en kantoorpanden de mogelijkheden onderzoeken om deze te verbouwen tot (starters-)woningen;
- Ontwikkelen en realiseren van levensloopbestendige woningen;

Ruimtelijke ordening

- Gestreefd moet worden dat bedrijfsterreinen altijd naar omvang en effect op hun omgeving in evenwicht zijn met wat de locatie aan kan;
- Bij alle ontwikkelingen op het gebied van (woning)bouw en andere ruimtelijke projecten houden we rekening met de natuurwaarden van ons landschap.

Natuur, landschap en monumenten

De natuur, de monumenten en het landschap maken onze gemeente uniek in Nederland. Het zijn onze kroonjuwelen. Bij de uitwerking van toeristisch beleid is het behoud van natuur, landschap (o.a. agrarisch, polderlandschap) en monument uitgangspunt voor LOKAAL!. Onze agrariërs, zijn naast voedselproducent, landschapsbeheerder van een deel van het buitengebied. Zij zijn belangrijk voor het beheer van de flora en fauna en de biodiversiteit. Zij zijn belangrijk voor de lokale economie en een toeristische trekpleister door nevenactiviteiten zoals pluktuinen fruit en bloemen, boerenterrassen en het openstellen van boerenlandpaden,

Natuur en landschap

- LOKAAL! wil samen met organisaties als Staatsbosbeheer, Waterschap en ZLTO oplossingen zoeken voor de schade die bepaalde beschermde diersoorten zoals bevers berokkenen aan waterwegen, dijken en agrarische bedrijvigheid;
- Doorgaan met de uitvoering van het Landschapsontwikkelingsplan (LOP), met aandacht voor monumenten. In het LOP staat de ruimtelijke kwaliteit van het hele buitengebied centraal en is er een grote rol weggelegd voor inwoners, ondernemers, initiatiefnemers zoals Ploegdriever, Stichting Landschap Ooijpolder-Groesbeek en Vereniging Nederlands Cultuurlandschap om daar vorm aan te geven;
- LOKAAL! heeft oog voor initiatieven van onderaf rond natuur, monument en landschap die geworteld zijn in de eigen gemeenschap. Een organisatie als Via Natura is nodig om de inwoners bij het landschap in brede zin te betrekken en initiatieven te stroomlijnen;
- LOKAAL! wil extensieve veeteelt en akkerbouw bevorderen. LOKAAL! vindt megastallen ongewenst;
- Bij verdere ontzandingen in de polder moet het gebied algemeen toegankelijk blijven;
- Behoud van het open karakter van het polderlandschap;
- Betere controle en handhaving door BOA's op dumpen van (grof)vuil in de buitengebieden.

Monumenten en erfgoed

LOKAAL! wil onze geschiedenis levend houden en zichtbaar maken wat de gemeente aantrekkelijk maakt voor toeristen en leefbaar voor inwoners.

- Voortzetting gemeentelijk erfgoedbeleid en toewijzing gemeentelijke monumenten;
- In gebieden met bijzondere erfgoedwaarden moet het toepassen van kruimelregelingen onmogelijk worden;
- Waarborgen van voldoende ambtelijke ondersteuning om gemeentelijk erfgoedbeleid uit te voeren;
- Stimulering en ondersteuning van lokale activiteiten en projecten op erfgoedgebied. Erfgoedontwikkeling zoals landmarks en grenspaden verhogen het besef van onze geschiedenis en zijn toeristisch aantrekkelijk;
- LOKAAL! ondersteunt initiatieven voor het in stand houden of passend herbestemmen van kerkgebouwen zoals in **Leuth, Berg en Dal, De Horst en Beek**

Klimaat, duurzaamheid en water

We willen een duurzame gemeente zijn en blijven streven naar een energieneutrale gemeente in 2050 en zorgen voor reductie van CO₂ uitstoot conform de afspraken. Nadrukkelijk kijken wij naar de trends en ontwikkelingen op het niveau van de rijksoverheid. Het coalitieakkoord uit Den Haag schept meer duidelijkheid. Citaat uit het akkoord: “Gezien de schaarse beschikbare ruimte zetten we vooral in op grootschalige installatie van zonnepanelen op daken. Zonnepanelen op land staan we alleen toe, als multifunctioneel gebruik van dat land mogelijk is, bijvoorbeeld op rijksgronden”.

Volgens LOKAAL! lijken de zonneparken bij Millingen, Leuth en Kekeerdom daarmee voorlopig niet aan de orde. Innovatie gaat snel en levert nieuwe technieken en kansen om samen de klimaatdoelstelling te gaan halen. De kunst is om dit samen vast te stellen met oog voor onze omgeving. We willen onze inwoners, bedrijven, zorginstellingen, woningcorporaties en verenigingsleven stimuleren om alles op alles te zetten om dit doel te bereiken, zodat we onze mooie gemeente door kunnen geven aan de generaties na ons.

Duurzaamheid

- Zonnepanelen op daken maximaal benutten; LOKAAL! wil zon op dak weer subsidiëren;
- De landelijke ontwikkelingen en trends op het gebied van duurzaamheid volgen en daar waar mogelijk toepassen we in onze gemeente;
- Initiatieven van inwoners stimuleren over het klimaat zoals bijvoorbeeld het duurzaamheidscafé en het opleiden van energiecoaches;
- Het niet gemotoriseerd verkeer bevorderen door onder andere aanleg van nieuwe fietspaden en verhoging van de verkeerstechnische veiligheid van fietspaden (goede verlichting, veilige oversteekplaatsen, etc.);
- Aan het eind van de komende raadsperiode, in 2026 willen we dat alle straatverlichting in onze gemeente is omgezet naar led verlichting;
- LOKAAL! vindt dat de plaatsing van windmolens in onze gemeente gezien moet worden als laatste optie, wanneer de klimaatdoelstelling van onze gemeente niet gehaald wordt nadat minder ingrijpende maatregelen (zonne-energie, aardwarmte) onvoldoende effectief zijn;
- LOKAAL! wil voorwaarden voor duurzaamheid verbinden aan subsidieverstrekking aan verenigingsleven en overige organisaties;
- Laagdrempelige duurzaamheidsleningen voor (sport)verenigingen in onze gemeente;
- LOKAAL! stimuleert de algehele verduurzaming van woningen door het bieden van advies en begeleiding voor inwoners, door bijvoorbeeld energiecoaches bij advisering over zonnepanelen, gebruik van aardwarmte, isolatie etc.

- Het aantal oplaadpalen wordt uitgebreid in verhouding met het gebruik van elektrische auto's;
- Een effectieve aanpak ontwikkelen voor het verminderen van -de grote hoeveelheden!- zwerfafval in onze gemeente o.a. door stimuleren van voorlichting op scholen en sportverenigingen, stimuleren van projecten als "wijkhelden" en onderzoek naar de meerwaarde van extra afvalbakken.
- Bij zonneprojecten moeten inwoners deel kunnen nemen;

Klimaatadaptatie

LOKAAL! is van mening, dat we er primair voor moeten zorgen dat we niet onnodig bijdragen aan een verdere negatieve verandering van ons klimaat. De effecten van het veranderde klimaat komen we nu al tegen. Daar moeten we mee aan de slag gaan, door aandacht voor:

- Temperatuurbeheersing: ter voorkoming of in elk geval vermindering van hittestress (door minder verstening en toepassing van verkoelend groen in de openbare ruimte en aan gebouwen). Méér groen in de woon- en werkomgeving verbetert het milieu, zorgt voor een rijkere biodiversiteit, vermindert luchtvervuiling en zorgt voor waterberging;
- Afkoppeling van hemelwater, waardoor gescheiden afvoer van vervuild water en van schoon hemelwater. Dat laatste moet in beginsel volledig infiltreren in de bodem;
- Het bevorderen van groene speelplaatsen op scholen;
- Stimuleren van groene tuinen door particulieren en bedrijven. De toenemende verstening zorgt ervoor dat het in de bebouwde omgeving nóg warmer wordt en hittestress in de hand werkt;

Water

- Hoewel er de komende jaren geen ingrijpende plannen (retentiegebied) voor de Ooijpolder gepland staan blijft waakzaamheid geboden;
- Laagwaterproblematiek: maatregelen tegen dalende waterstand in Oude Waal en kolken in de polder met gevolgen voor grondwaterstand, landbouw en toenemende verandering van het landschap. Bij kunstmatige waterpeilbeheersing overleg met agrariërs en andere direct betrokkenen;
- LOKAAL! zorgt ervoor dat er structureel budget is om wateroverlast tegen te gaan. Er ligt al een plan voor de wateroverlast in **Breedeweg**. Nu is **Beek** aan de beurt!

Recreatie, toerisme en economie

Economie

- In samenwerking met ondernemers(verenigingen) stimuleren van werkgelegenheid en economische activiteiten;
- Zoveel mogelijk ondersteunen en zorgen voor een goed ondernemersklimaat in onze gemeente. U onderneemt, de Gemeente faciliteert. Zo neemt de gemeente initiatieven om vraag en aanbod bij elkaar te helpen brengen;
- Kansen voor (startende) lokale ondernemers, bij aanbesteding de 'gunfactor' voor lokale bedrijven vergroten;

- Plannen voor oud-bedrijventerreinen zoals Reomie ontwikkelen in **Ooij**, met oog voor cultuurhistorie, recreatie en toerisme, die op draagvlak van en vertrouwen bij de bevolking kunnen rekenen;
- De gemeente stelt zich actief op in de intergemeentelijke/regionale samenwerking en afstemming ten dienste van bedrijvigheid en werkgelegenheid;
- Bevorderen betere dekking mobiele telefonie (5G) in de hele gemeente.

Recreatie en toerisme

Onze mooie gemeente met haar grote variatie in landschappen trekt veel toeristen aan. Van dagtoeristen, evenementenbezoekers tot verblijfstoeristen. Het rijke museumaanbod, de wijnbouw, de wandel- en fietsmogelijkheden, de weidse uitzichten over het polderlandschap, de Rijn en de Waal: het zijn allemaal elementen die nog verder versterkt kunnen worden voor de naamsbekendheid van onze gemeente en voor behoud van werkgelegenheid. LOKAAL! ziet toerisme in onze gemeente als een belangrijke bron van inkomsten en werkgelegenheid, maar het moet wel passen bij ons landschap. Ons landschap moet geen kermis worden!

LOKAAL! zet in op een goede afstemming tussen en een gezamenlijke aanpak met onze toeristische ondernemers.

- LOKAAL! is voor kleinschalig toerisme gericht op met name fietsers en wandelaars;
- Ontwikkelen en ondersteunen van initiatieven voor duurzame toeristische activiteiten passend in het (natuur)gebied;
- We staan open voor nevenactiviteiten agrarische bedrijven, bijvoorbeeld kleinschalige duurzame horeca en/of verblijfsaccommodaties, zoals kampeerboerderijen, bed & breakfasts, passend in het landschap;
- Verrommeling van het landschap wordt tegengegaan (o.a. diversiteit aan bewegwijzering/bebording, terreingebruik);
- Stimuleren van herinneringstoerisme door gemeentebrede informatievoorziening over bijvoorbeeld de Tweede Wereldoorlog;
- Toeristische opstappunten zijn bepalend voor de routes die de toerist kiest;
- LOKAAL! is trots op ons rijke museumlandschap en wil dit graag behouden;
- LOKAAL! heet toeristen welkom en goed parkeren is de norm;
- LOKAAL! ziet onze ondernemers als aanjagers van de lokale economie. Besteed lokaal aan, koop lokaal en denk lokaal.

Gemeente voor de inwoners; publieke dienstverlening

De brandweezorg is geregionaliseerd. De veiligheidsregio Gelderland-Zuid organiseert dit. LOKAAL! is tevreden over het recent aangeboden brandweezorgplan. Wel zijn er zorgen over de brandbestrijding op de rivier. Dagelijks passeren vele schepen met gevaarlijke stoffen onze gemeente. In onze gemeente zijn drie vrijwillige korpsen. LOKAAL! is oprecht dankbaar voor de vele vrijwilligers die zich met hart en ziel inspinnen voor onze gemeente. LOKAAL! staat voor maximale ondersteuning van onze korpsen. Ook de inzet voor AED is een enorme geruststelling voor onze inwoners. We onderzoeken de mogelijkheid dat de brandweer zich verder kan bekwamen als medisch ondersteuningsteam, het MOT. Zeker omdat aanrijtiden in de polder nogal kritisch zijn voor de hulpdiensten. Een eerste interventie of hulp door de brandweer kan daarbij levensreddend zijn! Overige speerpunten:

- Verhogen kwaliteit van de dienstverlening: goede telefonische en digitale bereikbaarheid van de gemeente;
- Het aanvragen van een vergunning is vaak moeilijk en kan heel lang duren. We willen een loket voor inwoners, waar zij uitleg krijgen en begeleiding bij de aanvraagprocedure voor een vergunning;
- De gemeente behoudt een eigen buitendienst, die herkenbaar en snel inzetbaar is. Elke melding of klacht moet snel opgevolgd worden;
- Toegankelijk ambtenarenapparaat met goede dienstverlening naar inwoners;
- Mogelijkheid van een bezoek aan huis door een ambtenaar, maatwerk voor mensen die minder mobiel zijn;
- Digitalisering zonder uitsluiting: behoud vangnet telefoon, papier en individuele hulp voor inwoners die digitaal niet of moeilijk bereikbaar zijn;
- Gemeentelijke steunpunten ontwikkelen in dorpshuizen in **Kekerdom, Leuth, Ooij, Beek, en Berg en Dal**. De gemeente komt zoveel mogelijk naar inwoners toe, bijvoorbeeld voor informatieavonden over lokale thema's;
- Inwoners eerder en beter bewust maken dat kabels en leidingen op eigen terrein tot de eigen verantwoordelijkheid horen. Storingen kunnen wel degelijk gevaarlijke situaties opleveren;
- Brandweer en ambulancepost centraler in de polder.

Handhaving openbare ruimte

- BOA's optimaal inzetten. Tegengaan parkeeroverlast dijken, zwerfafval en hondenpoep;
- Parkeerproblemen in woonkernen (**Kekerdom**) en op dijken (**Bisonbaai**) aanpakken en parkeren op aangewezen terreinen stimuleren. In overleg met direct betrokkenen als Millinger Theetuin, Staatsbosbeheer, Waard van Kekerdom en beheerders particuliere terreinen knelpunten oplossen;
- Onderzoeken of gemeentelijke subsidiëring van particuliere parkeerterreinen parkeergebruik kan stimuleren;
- Inwoners moeten in de gelegenheid worden gesteld om reststroken groen (zgn. 'snippergroen') dat al jaren in gebruik is door deze inwoners, voor een redelijke prijs over te nemen van de gemeente.

Inwonersparticipatie

We willen werk maken van échte inwonersparticipatie. We ondersteunen en faciliteren inwonersinitiatieven voor projecten in de eigen omgeving. LOKAAL! staat open voor nieuwe ideeën en ontwikkelingen en geeft ruimte aan experimenten, naar het voorbeeld in sommige andere gemeenten, zoals het open planproces of een inwonertop (dorpsgesprekken) met de inwoners gaan voeren en hen laten meedenken.

De gemeente mag niet willen opereren vanuit een machtspositie maar vanuit haar verantwoordelijkheid. De gemeente staat ten dienste van de inwoner, maar moet wel belangen helder en transparant afwegen en moet ook gezaghebbend "nee" mogen zeggen.

Waarom vinden we het belangrijke om inwoners vroegtijdig te betrekken bij wijzigingen die hun directe woonomgeving betreffen?

- Om draagvlak te bereiken, te vergroten of het bestaande draagvlak te verstevigen;
- Om de resultaten van gemeentelijke plannen en ontwikkeling van beleid houdbaarder en dus duurzamer te maken;

- Om het vertrouwen in de (lokale) overheid te versterken (of terug te winnen...);
- Om deskundigheid en begrip/acceptatie bij de inwoner te ontwikkelen om daarmee diens bereidheid en vermogen om opnieuw te participeren te vergroten;
- Om meer mensen politiek actief te laten zijn in het vertrouwen voor de inwoner dat zijn inspanningen wat opleveren;
- Om zo beter aan te sluiten bij de groeiende betekenis van de gemeente in het dagelijkse leven van elke inwoner.

Van nieuwe Nederlanders die in onze gemeente een verblijfsstatus hebben gekregen verwachten wij dat zij de taal goed leren en actief inburgeren in onze samenleving. De gemeente steunt hen hierin door het bieden van maatschappelijke stages, het bevorderen van taalmaatjes en het uitdragen van de Nederlandse normen en waarden. Wij ondersteunen van harte de actieve inburgering van nieuwkomers.

Financiën

De gemeente heeft een huishoudboekje dat goed op orde is. LOKAAL! zet in op juiste keuzes en blijft kritisch op uitgaven om zodoende de lokale belastingen laag te houden. De toenemende kosten binnen het sociaal domein zijn een niet te onderschatten risico. De tekorten binnen het sociaal domein mogen niet meer oplopen. Om iedereen de juiste zorg te kunnen blijven bieden zullen we op onze uitgaven kritisch moeten blijven, keuzes moeten durven maken. In de regio blijven investeren in samenwerkingsverbanden. Deze zijn nodig om de zorg betaalbaar te houden. Nog te veel opneidenderegelingen en overschrijdingen. Hier moet een betere controle op komen.

Uitgangspunten LOKAAL! voor de begroting van de gemeente zijn:

- Werken binnen de begroting; werken met de voor de kapitaalgoederen opgestelde beheersplannen;
- Werken volgens meerjarenperspectief voor de te reserveren gelden. Incidentele meevallers niet voor structurele zaken inzetten. 'Op de kleintjes blijven letten';
- Er moet een integraal huisvestingsplan zijn voor het onderwijs;
- De vervuiler betaalt. Toename van zwerfafval en schade door de groei van toerisme kunnen leiden tot verhoging van de toeristenbelasting. Overlast door hondenpoep is één van de grootste ergernissen onder inwoners van onze gemeente. De kosten voor handhaving en vervuiling mogen niet bij andere inwoners gelegd worden. Een effectieve aanpak van overlast van hondenpoep. LOKAAL! daagt eigen inwoners uit om oplossingen aan te dragen voor alledaagse problemen zoals overlast hondenpoep, parkeerdruk en zwerfafval;
- Samenwerking met andere gemeenten in gemeenschappelijke regelingen alleen wanneer dat tot betere dienstverlening leidt en het niet méér kost dan als onze gemeente het zelf uitvoert; bij voorkeur leidt samenwerking met andere gemeenten tot lagere kosten door schaalvergroting;
- Investeren waar mogelijk, bezuinigen als nodig;
- Een reëel OZB-tarief hanteren. LOKAAL! vindt het belangrijk dat het OZB-tarief blijft op een peil dat voor de inwoners van de gemeente reëel is en dat toch voor de gemeente een goede bron van belastinginkomsten vormt;

Voor meer informatie over LOKAAL! Berg en Dal:

Email : lokaalbergendal@gmail.com

Facebook : <https://www.facebook.com/lokaalbergendal.nl>
Website : www.lokaalbergendal.nl